

OVERZICHT VAN DE **BELGISCHE** **ECONOMIE**

CONJUNCTUURNOTA
FEBRUARI 2023

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (page bilingue)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoudstafel

Inleiding	5
1. België in het kort.....	6
2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie	10
3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen.....	18
4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)	22
5. Macro-economische vooruitzichten.....	26

Lijst van grafieken

Grafiek 0. Leeftijdspiramide van België op 1 januari 2022.....	6
Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking	7
Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2021	8
Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2021	9
Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek	10
Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept.....	11
Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek	12
Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen.....	13
Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen	14
Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad	15
Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ).....	16
Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten van producten.....	17
Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2021	19
Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2021.....	20
Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenimport in 2021.....	20
Grafiek 15. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone	22
Grafiek 16. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw	23
Grafiek 17. Bevolking en tewerkstelling.....	23
Grafiek 18. Werkloosheidsgraad	24
Grafiek 19. Inflatie	25

Lijst van tabellen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer.....	18
Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld.....	18
Tabel 3. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving.....	26
Tabel 4. Economische groeivoorzichten in België.....	27

Inleiding

België, een **kleine open economie** van bijna 11,6 miljoen inwoners, ligt in het hart van West-Europa. In 2021 bedroeg zijn bbp 502,3 miljard euro. De economie beschikt over een goede communicatie-infrastructuur en een hoogopgeleide beroepsbevolking. Als open economie zijn de handelsbetrekkingen voor België van essentieel belang. Belangrijk is ook dat ongeveer 62,7 % van de Belgische uitvoer bestemd is voor de intra-Europese markt (het Verenigd Koninkrijk uitgezonderd). De buurlanden van België, met name Duitsland, Frankrijk en Nederland, zijn ook de belangrijkste handelspartners. Na een moeilijk jaar 2020 heeft de buitenlandse handel zich in 2021 bijzonder sterk hersteld. De handelsbalans is echter verslechterd en het tekort bedroeg in 2021 bijna 6,3 miljard euro, tegen een overschot van 642,3 miljoen euro een jaar eerder.

De **belangrijkste uitvoerproducten** van de Belgische ondernemingen waren in 2021 producten uit de chemische nijverheid, maar ook voertuigen en vervoermaterieel, evenals machines en elektrische apparaten en minerale producten.

In 2021 was de farmaceutische industrie, binnen de verwerkende nijverheid, de **belangrijkste sector in het creëren van toegevoegde waarde**, gevolgd door de chemische nijverheid en de voedings- en drankenindustrie.

De **jaarlijkse groei** van het bbp is in 2021 in België sterk aangetrokken (+6,1 %) door het wereldwijde herstel van de economische activiteit. Het herstel van het bbp in België was meer uitgesproken dan dat van de Europese Unie (27 landen; +5,4 %) en dat van de eurozone (+5,3 %). Het bbp van België is in het **derde kwartaal** van 2022 met 1,9 % op jaarbasis gestegen, wat trager is dan in het voorgaande kwartaal (+4,1 % op jaarbasis). De **binnenlandse vraag exclusief voorraden**, met uitzondering van de investeringen, de **netto-uitvoer** en de **verandering in voorraden** hebben tot die gunstige ontwikkeling van het bbp in het derde kwartaal van 2022 bijgedragen.

Diensten zijn doorgaans de belangrijkste motor van de Belgische economische groei. In 2021 waren ze ook de belangrijkste ondersteuners van het herstel van de economische activiteit.

De **productie-index** in de verwerkende industrie en voor de energiesector hebben beide in 2021 hun niveau van vóór de crisis overschreden, terwijl dat voor de bouwsector niet het geval is. In 2022 vertoont de productie in de industrie, met uitzondering van de bouw, en in de energiesector een algemeen dalende tendens, terwijl zij zich in de bouwsector opnieuw asynchroon ontwikkelt en in 2022 dynamischer is dan in 2021.

De **bedrijvendemografie** was in 2021 opnieuw sterk, met meer oprichtingen dan stopzettingen en een nettosaldo van 43.839 eenheden, het grootste nettosaldo dat in de periode 2017-2021 is waargenomen. In het derde kwartaal van 2022 verzwakte de ondernemingsdynamiek echter. Ondanks een nog steeds positief nettosaldo (8.913 eenheden), is het aantal eenheden op jaarbasis met 2.236 gedaald.

Al met al bleek 2021 een gemengd jaar op de **arbeidsmarkt** te zijn. Hoewel de **arbeidsparticipatie** steeg, namen de totale **werkloosheid** en die van jongeren onder de 25 allebei toe. De in het eerste en tweede kwartaal van 2022, met een jaar verschil, geconstateerde verbetering van alle arbeidsmarktindicatoren ten opzichte van het voorgaande jaar heeft zich in het **derde kwartaal van 2022** voortgezet. Zo bedroeg de jeugdwerkloosheid in het derde kwartaal van 2022 18,3 % (tegen 19,5 % een jaar eerder) en de totale werkloosheid 5,6 % (tegen 6,4 % een jaar eerder). In het derde kwartaal van 2022 bedroeg de arbeidsparticipatie 66,9 % (tegen 66,4 % een jaar eerder).

De inflatie, gemeten aan de hand van de verandering in het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijs (GICP), is in 2022 sterk toegenomen, van 3,2 % in 2021 tot 10,3 % in 2022. Hoewel alle componenten van het GICP stijgen, is het alleen de energiegcomponent die verantwoordelijk is voor meer dan de helft van de totale inflatie.

Voor de **groeivoorzichten op korte termijn** voor de Belgische economie, heeft het economische herstel zich reeds voortgezet in 2022, waarbij de groei 3,1 % bedroeg. Nochtans geeft het Federaal Planbureau echter aan dat de Belgische groei in 2023 weer zou vertragen tot 1 % in 2023.

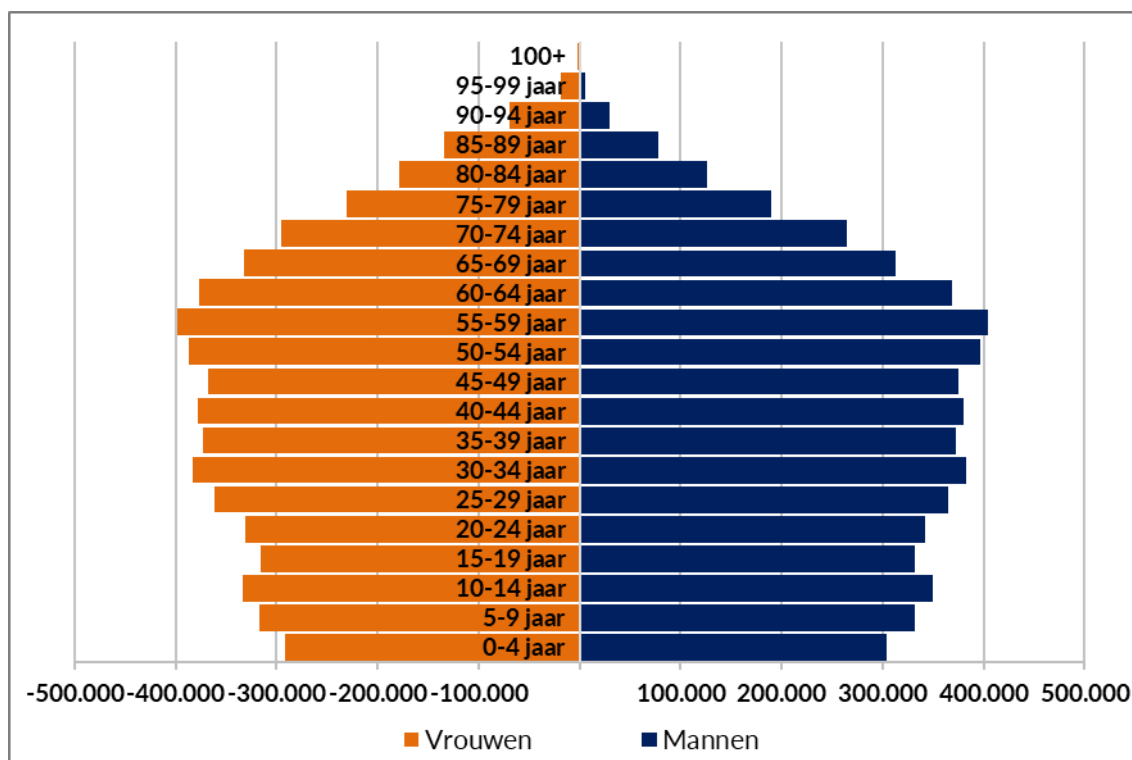
1. België in het kort

België is een van de zes oprichtende landen van de Europese Unie. De ligging, in het hart van Europa, is ongetwijfeld een belangrijk aspect van de economie. In Brussel, de hoofdstad van het land, zijn een groot aantal Europese en internationale instellingen gevestigd.

Met een **oppervlakte** van 31.000 km² en bijna 11,6 miljoen **inwoners** op 1 januari 2022, waarvan 50,7 % vrouwen en 49,3 % mannen, vergrijst de bevolking in België, zoals blijkt uit de onderstaande leeftijds piramidegrafiek. België is, samen met Nederland, een van de dichtstbevolkte landen van Europa. De COVID-19-pandemie had echter een grote impact op het natuurlijke saldo, het verschil tussen geboorten en overlijdens, dat in België voor het eerst sinds de jaren 40 negatief is.

Grafiek 0. Leeftijds piramide van België op 1 januari 2022

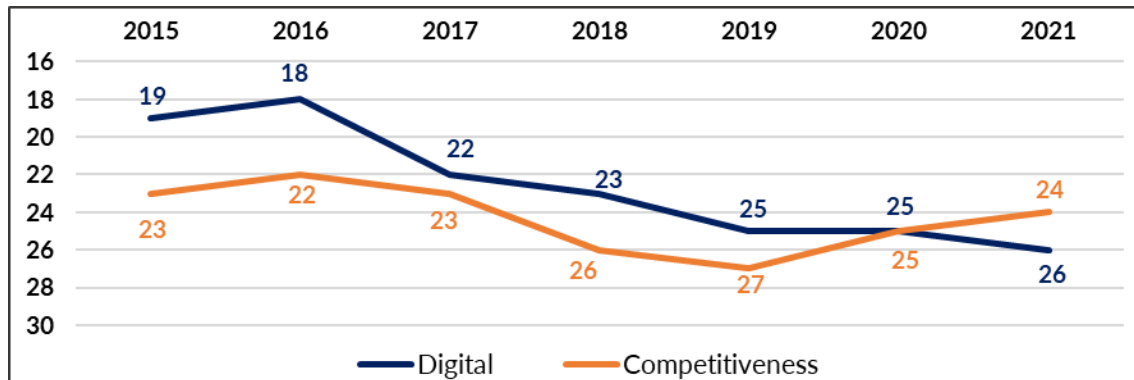

Bron: Statbel.

België is opgedeeld in **drie gewesten**: het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest. De bevolking bestaat uit drie taalgroepen: Nederlandstaligen, Franstaligen en Duitstaligen, vandaar dat het land ook drie gemeenschappen telt: de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap.

België beschikt in het hele land over een sterk ontwikkelde **communicatie-infrastructuur**, zo beschikt het land over een van de meest ontwikkelde breedbandtelecommunicatienetwerken van Europa. België beschikt dus over een uitgebreid aanbod van transportmodi en -infrastructuur, met onder andere een netwerk van hoofdwegen, spoorlijnen en waterwegen en internationale luchthavens (Brussel, Luik, Charleroi, Oostende, Antwerpen en Kortrijk) en zeehavens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende).

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking

Bron: IMD World Competitiveness Center.

Bovendien staat België op de **24e plaats van de 64 meest competitieve landen** volgens de resultaten van het Institute for Management Development¹ (IMD World Competitiveness Yearbook 2021 Results) en neemt het de **22e plaats** in van de in totaal 141 volgens het World Economic Forum² (Global Competitiveness Report 2019)³. De drie meest genoemde belemmerende factoren voor het zakendoen in België zijn de belastingtarieven, de te starre arbeidsvoorschriften en de fiscale wetgeving.

België beschikt over **hooggeschoolde arbeidskrachten**.

België kent inderdaad een degelijk middelbaar en hoger onderwijs en een systeem voor opleiding, kennis en innovatie dat tot de meest competitieve ter wereld behoort.

België is van nature een "**kleine, open economie**": "klein" met zijn bruto binnenlands product (bbp in lopende prijzen) van 502,3 miljard euro in 2021, goed voor 3,5 % van het bbp van de Europese Unie⁴ (EU27) of 4,1 % van het bbp van de eurozone⁵, en "open" door zijn openheidsgraad⁶ van 86,3 % (78,6 % in 2020).

Door de mate van openheid en door de integratie in de Economische en Monetaire Unie kent het land over het algemeen een gematigde **inflatie**. Niettemin verliep de stijging van de consumptieprijzen de laatste jaren sneller in België dan bij de belangrijkste handelspartners

¹ [https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/en/Competitiveness ranking : Belgium \(IMD\)](https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/en/Competitiveness%20ranking%20Belgium%20(IMD))

² <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

³ Volgens het WEF (verslag 2020): "In deze speciale editie, in een tijd van turbulentie voor de wereldeconomie, pauzeren we vergelijkende landenranglijsten op de Global Competitiveness Index. In de plaats daarvan kijken we fundamenteel naar hoe economieën over herstel moeten denken en hun economische systemen transformeren om de menselijke ontwikkeling en de milieucompatibiliteit te verbeteren."

⁴ In 2021 bedraagt het bbp in lopende prijzen van de Europese Unie (27 landen) 14.522,3 miljard euro.

⁵ In 2021 bereikt het bbp in lopende prijzen van de eurozone 12.313,1 miljard.

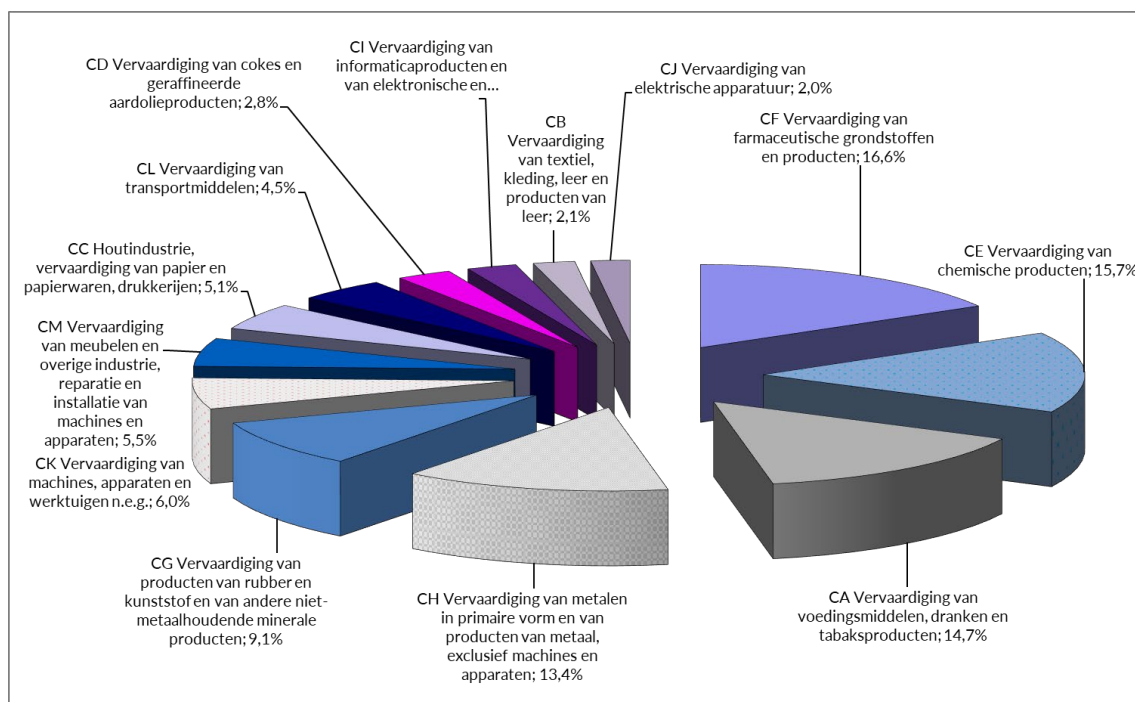
⁶ Gemiddelde waarde van de Belgische in-en uitvoer van goederen en diensten gedeeld door het bbp en vermenigvuldigd met 100.

(Frankrijk, Duitsland en Nederland). De recent oplopende inflatie in 2021 was vooral toe te schrijven aan de sterk stijgende energieprijzen, de aanzienlijke toename van de transportkosten en de toegenomen kosten van bepaalde onvervangbare inputs zoals halfgeleiders. De inflatie is in 2022 toegenomen, met name door het Russisch-Oekraïense conflict en het effect daarvan op de energie- en andere grondstoffenprijzen.

De Belgische economie kenmerkt zich, net als elke moderne geïndustrialiseerde economie, door het toenemende belang van **diensten**. In 2021 waren de commerciële diensten (waaronder groot- en kleinhandel en financiële- en verzekeringsactiviteiten) goed voor 55,8 % van de totale bruto toegevoegde waarde, tegenover 13,8 % voor de industrie en 5,4 % voor de bouwsector. Het resterende deel is verdeeld onder niet-commerciële diensten (waaronder gezondheidszorg), energie, winning van delfstoffen en landbouw.

Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2021

Bruto toegevoegde waarde in % van de totale toegevoegde waarde van de verwerkende nijverheid.

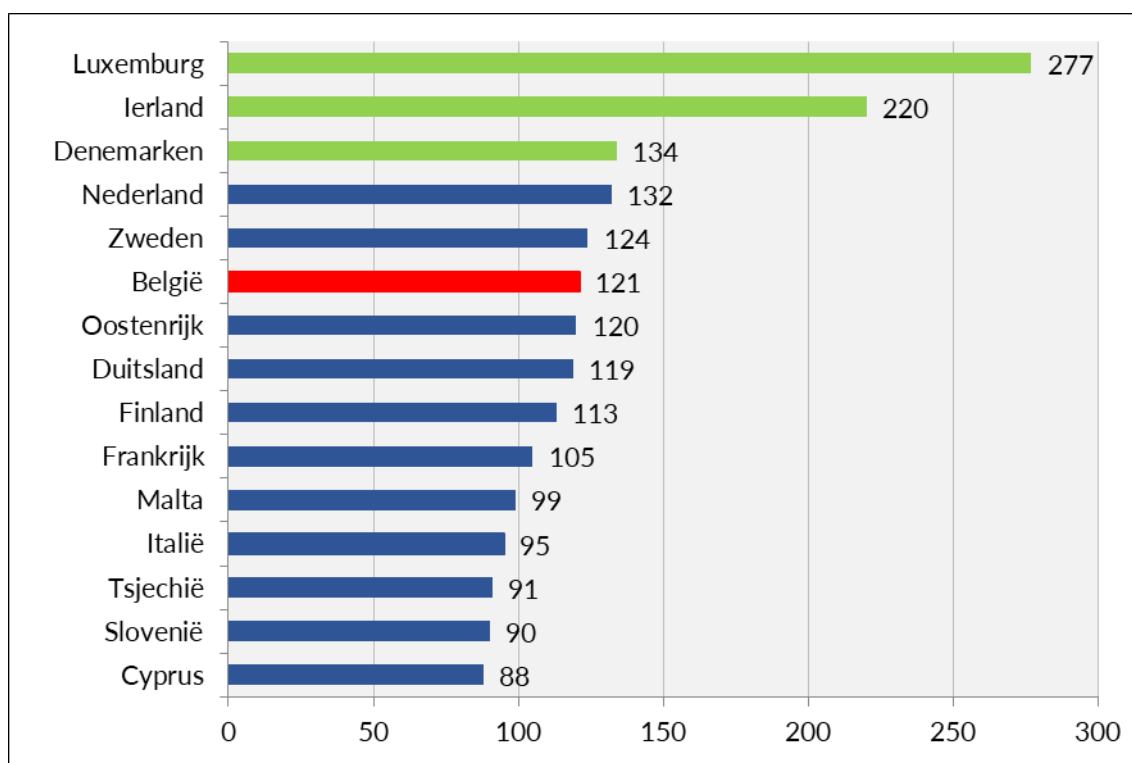
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) - opgedeeld in 38 bedrijfstakken (A38).

Ondanks een relatief gering aandeel is de **verwerkende nijverheid** nog steeds essentieel voor de Belgische economie. Ze genereert niet alleen een belangrijk aandeel van de commerciële diensten, maar creëert daarenboven toegevoegde waarde door aan de buitenlandse vraag te voldoen dankzij de Belgische uitvoer.

De kernsectoren van de Belgische industrie zijn:

- de farmaceutische industrie (16,6 % van de totale toegevoegde waarde)
- de chemische industrie (15,7 %)
- de voedings- en drankenindustrie (14,7 %)
- de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal (13,4 %)

Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2021
EU27 = 100.

Bron: Eurostat.

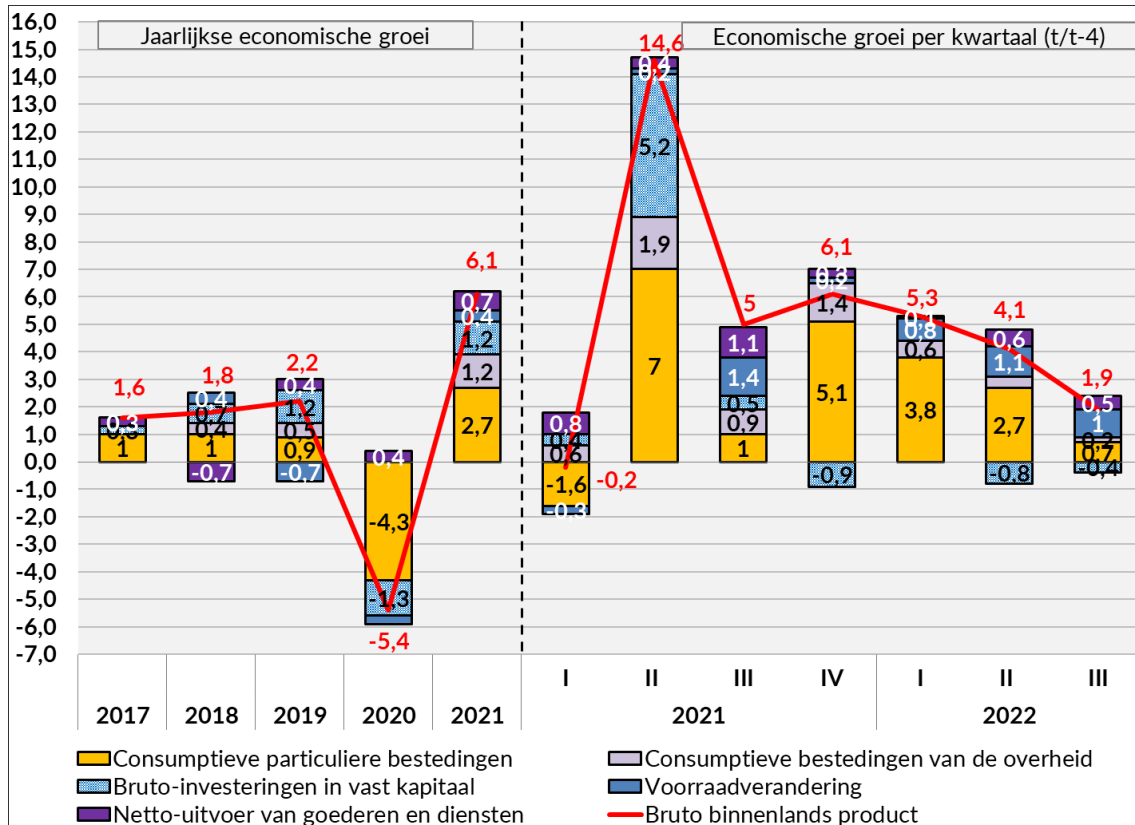
Volgens de Europese structurele indicatoren van Eurostat, bedroeg het **bbp per inwoner**, uitgedrukt in koopkrachtpariteit⁷, 121 in 2021 in België, tegenover 100 voor het gemiddelde van de Europese Unie (EU27). Dat is ook het beste resultaat voor België sinds 2015. Het Belgische bbp per capita is met drie punten gestegen ten opzichte van 2020. België blijft een van de rijkste landen van de Europese Unie en staat op de zesde plaats, net na Zweden.

⁷ Koopkrachtpariteit (kcp) (of purchasing power parity (PPP)) is een manier om de koopkracht tussen verschillende landen te vergelijken.

2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie

Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In **2021** is de jaarlijkse groei van het bbp in België met 6,1 % gestegen ten opzichte van 2020. Dat is het gevolg van het herstel van de economische activiteit, na een jaar dat werd gekenmerkt door talrijke beperkingen door de COVID-19-pandemie. Bijgevolg is de **binnenlandse vraag, exclusief voorraden**, in 2021 toegenomen, wat 5,1 procentpunt heeft bijgedragen tot de heropleving van de Belgische economische activiteit. De **particuliere consumptieve bestedingen** hebben sterk bijgedragen tot de stijging van het bbp in 2021 (+2,7 procentpunt), terwijl de **investeringen** 1,2 procentpunt en de **consumptieve bestedingen van de overheid** 1,2 procentpunt hebben bijgedragen. Ten slotte was de bijdrage van de **netto-uitvoer** tot de groei van het Belgische bbp in 2021 eveneens positief (+0,7 procentpunt). De **verandering in de voorraden** ondersteunde de Belgische economische groei in 2021 met 0,4 procentpunt.

Een jaar later is het bbp in het **derde kwartaal van 2022** met 1,9 % gegroeid, na een groei van 4,1 % in het tweede kwartaal van 2021. Volgens de [flashraming van het NBB](#) zou het bbp in het vierde kwartaal gegroeid met 1,4 % op jaarbasis.

De **binnenlandse vraag, exclusief voorraden**, heeft de economische groei in het derde kwartaal van 2022 met 0,5 procentpunt gestimuleerd. Die ontwikkeling van de binnenlandse vraag exclusief voorraden is toe te schrijven aan de particuliere consumptie die droeg de particuliere consumptie met 0,7 procentpunt aan de bbp-groei bij (tegen 2,7 procentpunt in het vorige kwartaal) en de consumptieve overheidsbestedingen met een bijdrage van 0,2 procentpunt (tegen 0,4 procentpunt in het vorige kwartaal). Daarentegen drukten de investeringen de economische groei met 0,4 procentpunt (tegen een negatieve bijdrage van 0,8 procentpunt in het vorige kwartaal).

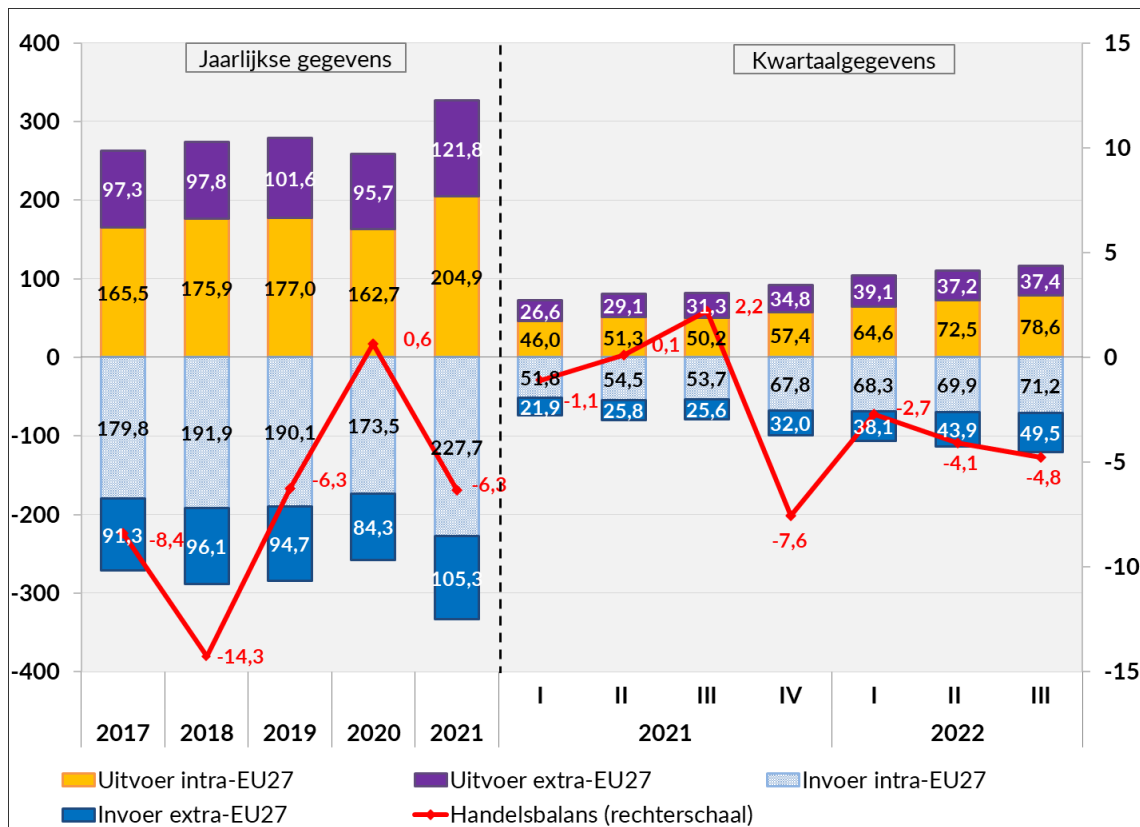
De **netto-uitvoer** leverde in het derde kwartaal van 2022 een positieve bijdrage aan de bbp-groei van 0,5 procentpunt, na een bijdrage van 0,6 procentpunt in het tweede kwartaal van 2022. De

bijdrage van de **veranderingen in voorraden** aan de groei bedroeg in het derde kwartaal van 2022 was 1 procentpunt (tegen 1,1 procentpunt in het voorgaande kwartaal).

Concluderend is de Belgische economie in het derde kwartaal van 2022 blijven groeien, hoewel voor de derde opeenvolgende keer een vertraging wordt waargenomen. Het jaar 2022 staat echter voor enkele uitdagingen, waaronder de problemen van de bijzonder hoge inflatie en de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de opleving van de covidepidemie in China.

Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept

In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

Volgens het nationaal concept⁸ is de buitenlandse handel in 2021 bijzonder sterk hersteld, nadat die in 2020 sterk was vertraagd door de achteruitgang van de wereldeconomie door de COVID-19-pandemie. De uitvoer van goederen steeg met 26,4 % en de invoer met 29,2 %, en bereikte recordniveaus van respectievelijk 326,7 miljard euro en 333 miljard euro waarbij het saldo van de handelsbalans in 2021 is verslechterd. Terwijl de handelsbalans in 2020 een overschot van 624,3 miljoen euro vertoonde, vertoont ze nu een tekort en bedraagt die in 2021 bijna 6,3 miljard euro.

De totale **uitvoer** van goederen in waarde is in het **derde kwartaal van 2022** met 42,3 % gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2021 en bedraagt 116 miljard euro, tegenover 81,5 miljard euro in het derde kwartaal van 2021. Die stijging is toe te schrijven aan zowel de uitvoer binnen de EU27, die met 56,6 % in het derde kwartaal van 2022 op jaarbasis is gestegen, als de uitvoer buiten de EU27, die in dezelfde periode met 19,4 % is toegenomen.

De Belgische **invoer** van goederen in waarde steeg ook fors in het derde kwartaal van 2022 jaar-op-jaar, aangezien de stijging 52,3 % bedroeg. Ze bedraagt daarmee 120,7 miljard euro, tegen 79,3 miljard euro een jaar eerder, onder invloed van een stijging van zowel de invoer binnen de EU27 (+32,7 %) en de invoer buiten de EU27 (+93,2 %).

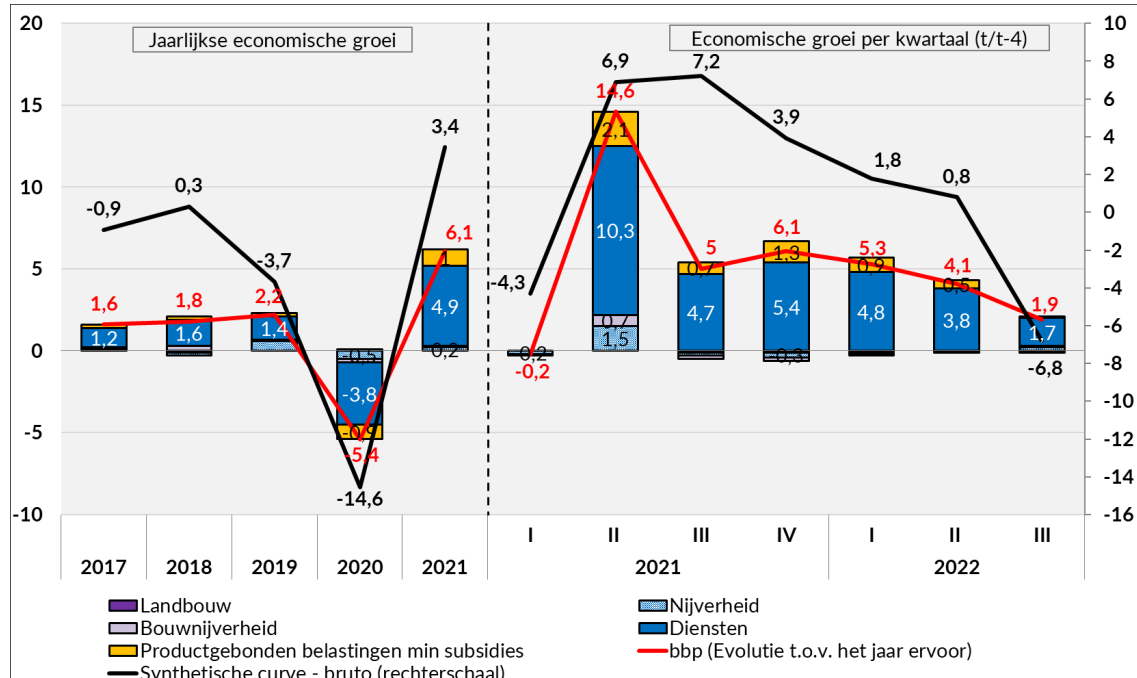
Dat resulteerde in een **tekort op de handelsbalans** in het derde kwartaal van 2022 (-4,8 miljard euro). Het saldo verslechterde in vergelijking met het vorige kwartaal (-4,1 miljard euro) en in

⁸ Het nationaal concept omvat alleen de invoer en uitvoer waarbij ingezetenen betrokken zijn (bron: NBB).

vergelijking met het overeenkomstige kwartaal van 2021 dat nog een overschot vertoonde (+2,2 miljard euro).

Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In 2021 groeide de economische activiteit met 6,1 %, tegenover een daling met 5,4 % in 2020.

De **diensten** dienden de grootste klap toe aan de bbp-groei in 2020, met een bijdrage van 3,8 procentpunt aan de daling. In 2021 waren de diensten echter de belangrijkste aanjager van de groei, met een bijdrage van 4,9 procentpunt. Ook in 2020 is de **verwerkende nijverheid** teruggelopen, wat 0,5 procentpunt bijdroeg aan de daling van de economische groei. Niettemin heeft de activiteit in de nijverheid zich in 2021 hersteld met een bijdrage van 0,2 procentpunt aan de bbp-groei. Net als de verwerkende nijverheid heeft de **bouwnijverheid** de bbp-groei in 2021 met 0,1 procentpunt ondersteund, terwijl de steun van de bouwnijverheid aan de economische activiteit in 2020 negatief was, met ongeveer -0,2 procentpunt. De bijdrage van de **landbouw** aan de groei was in 2021 neutraal, tegen 0,1 procentpunt in 2020.

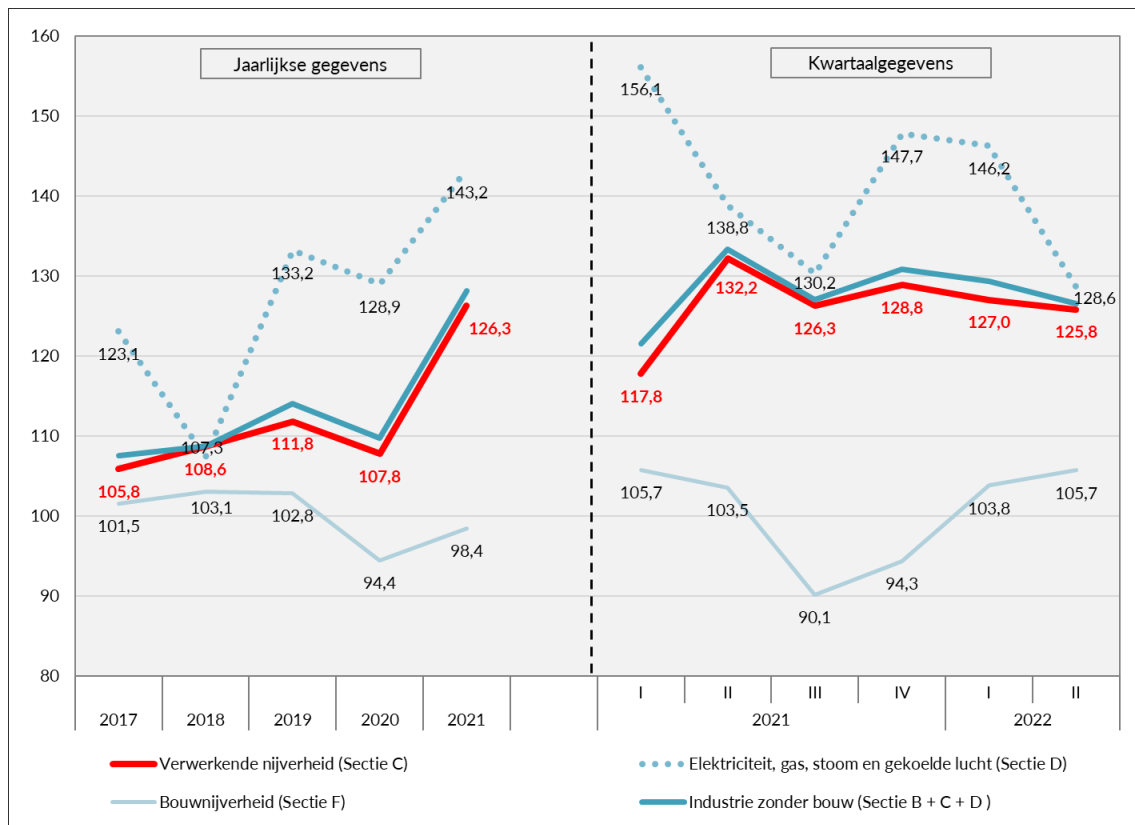
In het **derde kwartaal van 2022** was de bijdrage aan de groei van de **verwerkende industrie (exclusief de bouw)** 0,2 procentpunt, na een nihil bijdrage in het vorige kwartaal.

De **diensten** droegen in het derde kwartaal van 2022 met 1,7 procentpunt bij aan de bbp-groei, tegen 3,8 procentpunt in het vorige kwartaal. De diensten blijven de drijvende kracht achter de bbp-groei in het derde kwartaal van 2022.

Tot slot was de bijdrage van de **bouwsector** aan de groei van de economische activiteit in het derde kwartaal van 2022 0,1 procentpunt, tegenover een nihil bijdrage in het vorige kwartaal. De bijdrage van de **landbouw** aan de groei was in het derde kwartaal van 2022 negatief (-0,1 procentpunt), net als in de voorgaande vier kwartalen.

Terwijl het **ondernemersvertrouwen** zich in 2021 geleidelijk had hersteld en het niveau van voor de pandemie had overschreden, daalt het sinds het vierde kwartaal van 2021. In het vierde kwartaal van 2022 is het ondernemersvertrouwen opnieuw sterk gedaald, met name als gevolg van het klimaat van onzekerheid in verband met de bijzonder hoge inflatie.

Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen
2015 = 100.

Bron: Statbel, indexcijfers per werkdag.

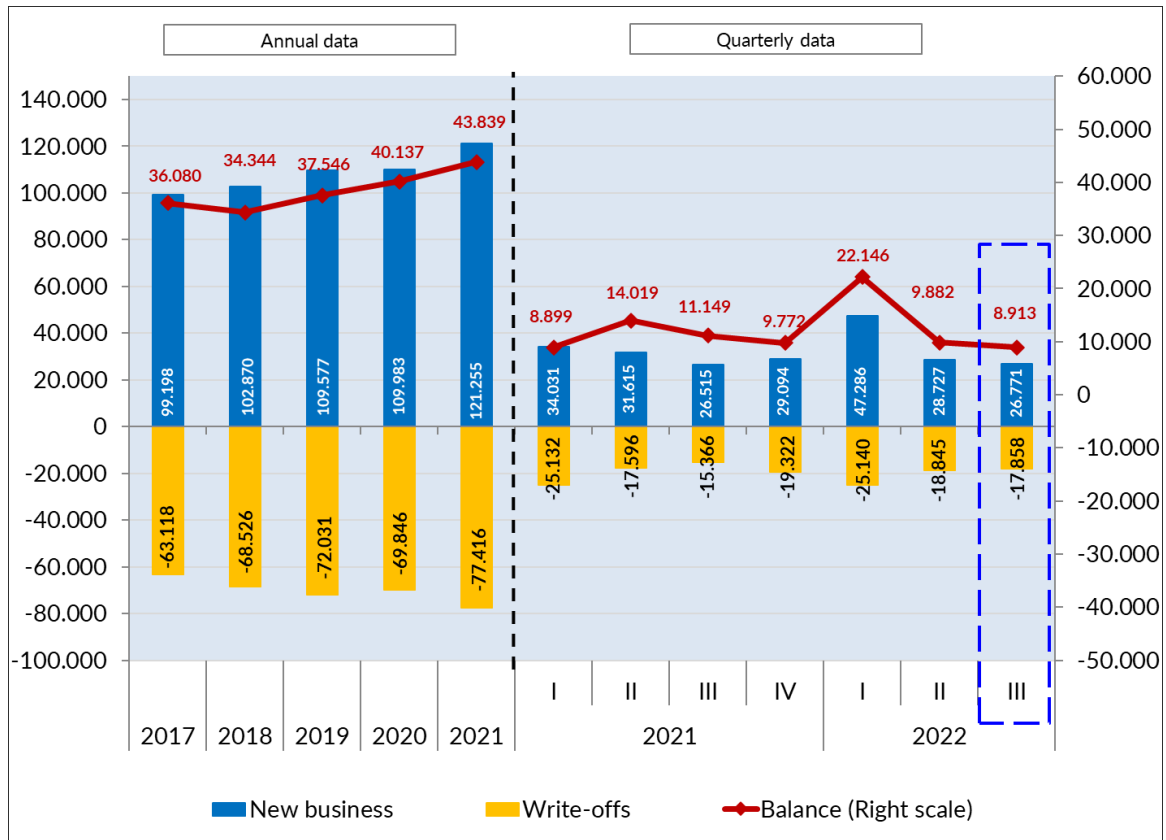
Na een sterke opleving in 2021 en een daling met 5,1 % op jaarbasis in het tweede kwartaal van 2022, daalde de productie van de **industriële productie exclusief bouwnijverheid (secties B + C + D)** in het derde kwartaal van 2022 met nog eens 3,6 % ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van 2021. Dat is de tweede daling na zes positieve ontwikkelingen.

De productie in de **verwerkende industrie (sectie C)** is in 2021 weer positief gegroeid (+17,2 % op jaarbasis). Sinds het tweede kwartaal van 2021, toen de groei door een basiseffect 31 % bedroeg, is het tempo van de productiegroei echter elk kwartaal vertraagd. In vergelijking met het derde kwartaal van 2021 daalt de productie in het derde kwartaal van 2022 met 4,1 %. Ook dit is de tweede opeenvolgende daling.

De productie van **elektriciteit, gas, stoom en airconditioning (afdeling D)** bereikte in 2021 het hoogste niveau van de afgelopen vijf jaar. Het kwartaalprofiel vertoont enige volatiliteit en de productie in deze sector daalde in het eerste kwartaal van 2022 met 6,3 % op jaarbasis en bleef in het volgende kwartaal dalen (-7,3 %). In het derde kwartaal van 2022 heeft de productie zich licht hersteld (+2 % op jaarbasis).

Ten slotte trok ook de activiteit in de **bouwsector (sectie F)** in 2021 aan, zij het bescheidener dan in de andere sectoren. Na drie kwartalen van daling herstelde de productie in deze sector zich in het tweede kwartaal van 2022 op jaarbasis met 2,1% en ook in het derde kwartaal van 2022 blijft de productie in deze sector zich herstellen (+1,6 %).

Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen

Bron: Statbel.

In 2021 vertoonde de ondernemingsdemografie alleen voor de oprichting van nieuwe ondernemingen een gunstige ontwikkeling in vergelijking met 2020: terwijl de oprichting van nieuwe ondernemingen met 10,2 % toenam, nam de beëindiging van ondernemingen met 10,8 % toe. Met een nettosaldo van 43.839 ondernemingen in 2021, d.w.z. 3.702 ondernemingen meer dan in 2020, blijft het nettosaldo van "opheffingen" positief.

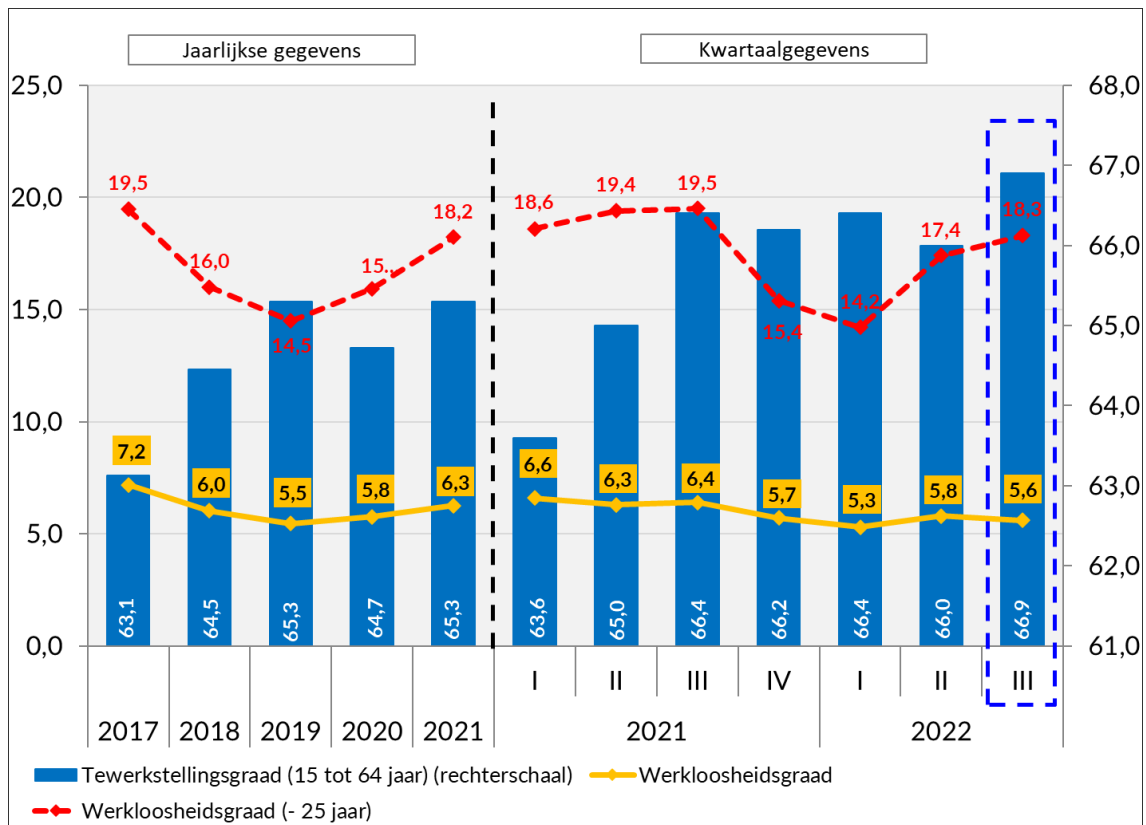
In het derde kwartaal van 2022 werden 26.771 nieuwe bedrijven opgericht, 256 meer dan in het overeenkomstige kwartaal van 2021. Van die nieuwe ondernemingen was 89,5 % een eerste investeerder (48,2 % natuurlijke personen en 41,3 % rechtspersonen) en was 10,5 % een herinvestering (9,1 % natuurlijke personen en 1,4 % rechtspersonen).

Bovendien staakten 17.858 ondernemingen hun activiteiten in het derde kwartaal van 2022 (waarvan 70,4 % natuurlijke personen en 29,6 % rechtspersonen), 2.492 meer dan in het derde kwartaal van 2021.

In het derde kwartaal van 2022 is het saldo van "oprichtingen en stopzettingen" echter positief en bedraagt het 8.913 ondernemingen. Dat saldo "oprichtingen en stopzettingen" bestaat voor 31,0 % uit natuurlijke personen en voor 69,0 % uit rechtspersonen. Het daalde met 2.236 eenheden in vergelijking met het overeenstemmende kwartaal van 2021 (-20,1 %).

Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad

In %.

Bron: Eurostat.

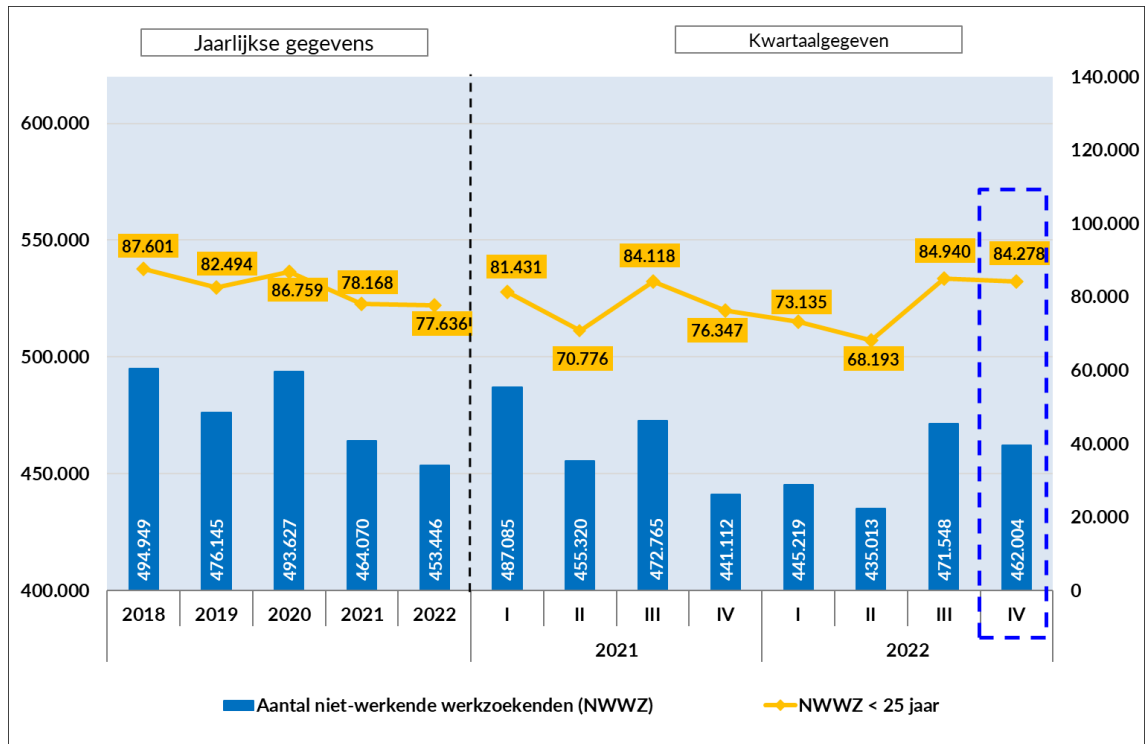
Terwijl in 2021 alle **werkloosheidsindicatoren** een ongunstige trend laten zien met een tussenpoos van één jaar, is de werkgelegenheidsgraad gestegen. Zo is de werkgelegenheidsgraad met 65,3 % teruggekeerd naar het niveau van vóór de crisis, namelijk 2019, met een stijging van 0,6 procentpunt ten opzichte van het niveau van 2020. De **jeugdwerkloosheid** bedroeg 18,2 % in 2021, een stijging van 2,3 procentpunt ten opzichte van het niveau van 2020. Het **totale werkloosheidscijfer** (ruwe gegevens) steeg met 0,5 procentpunt tot 6,3 % in 2021.

De in het eerste en tweede kwartaal van 2022, met een jaar verschil, geconstateerde verbetering van het werkloosheidspercentage ten opzichte van het voorgaande jaar heeft zich in het **derde kwartaal van 2022** voortgezet.

Het **totale werkloosheidspercentage** bedroeg 5,6 % in het tweede kwartaal van 2022, vergeleken met 6,4 % voor dezelfde periode van 2021 (-0,8 procentpunt), terwijl het **werkloosheidspercentage voor mensen onder de 25 jaar** daalde van 19,5 % in het derde kwartaal van 2021 tot 18,3 % in het derde kwartaal van 2022 (-1,2 procentpunt).

De **werkgelegenheidsgraad** stijgt tot 66,9 % in het derde kwartaal van 2022 van 66,4 % in dezelfde periode van 2021, een stijging van 0,5 procentpunt.

Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)

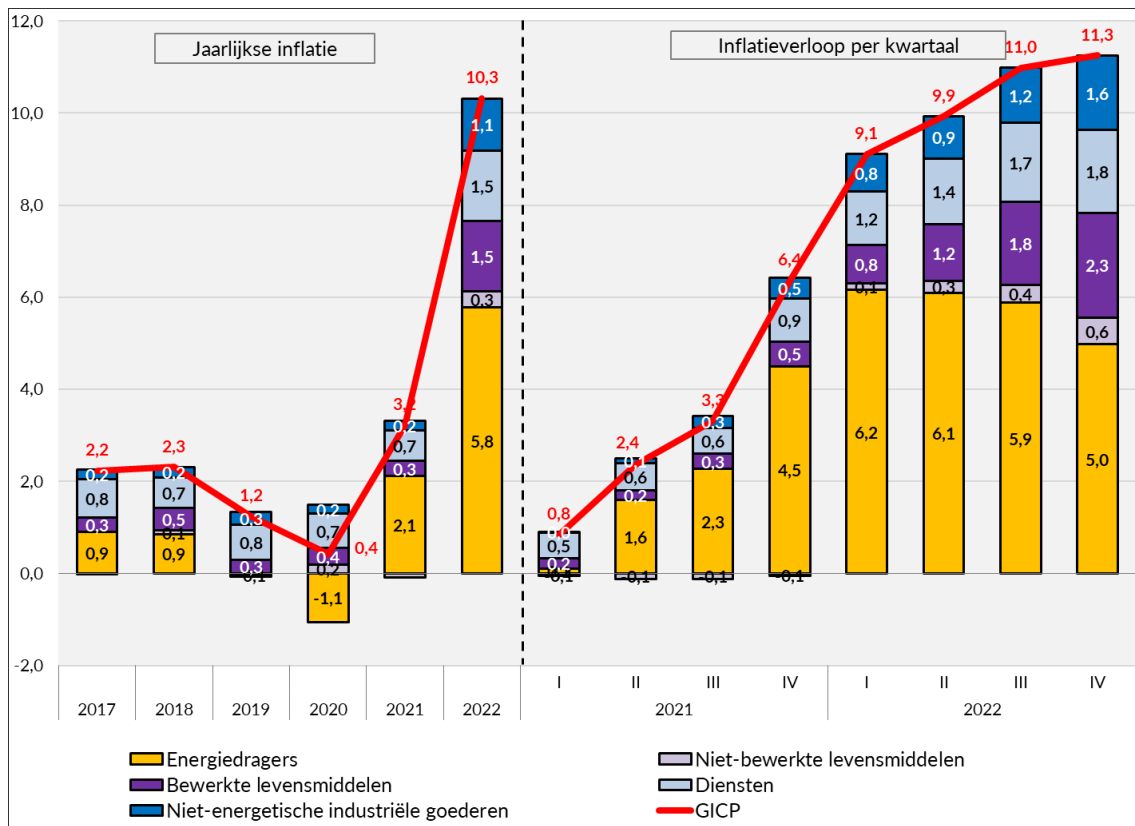
Bron: RVA.

In 2022 evolueerde het aantal **niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)** gunstig ten opzichte van 2021, met een daling van 2,3 % tot 453.446 eenheden. Hetzelfde geldt voor **NWWZ jonger dan 25 jaar**, waarvan het aantal met 0,7 % daalde tot 77.636 eenheden.

De dalende trend in het aantal **niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)** die werd waargenomen sinds het tweede kwartaal van 2021 (met een tussenpoos van één jaar) gestopt in het vierde kwartaal van 2022, waar het aantal NWWZ met 4,7 % daalde tot 462.004 eenheden. Het aantal **NWWZ onder de 25 jaar** steeg met 10,4 % in het vierde kwartaal van 2022 tot 84.278 eenheden.

Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten van producten

GICP in % en bijdrage in procentpunt.

Bron: Statbel.

De inflatie, gemeten door geharmoniseerde consumentenprijsindex (GICP), bleef in 2022 stijgen tot 11,3 % in het laatste kwartaal van 2022. Bijgevolg bedroeg de inflatie over 2022 als geheel 10,3 % en leverden alle productgroepen een positieve bijdrage, variërend van een bijdrage van 0,3 procentpunt van onbewerkte levensmiddelen tot een bijdrage van 5,8 procentpunt van energie. Hoewel de bijdrage van energie aan de totale inflatie iets is afgenomen naarmate de kwartalen van 2022 vorderen, geldt het tegenovergestelde voor alle andere productgroepen in deze periode.

Zo stegen de consumentenprijzen voor **niet-bewerkte levensmiddelen** in het vierde kwartaal van 2022 met 13,2 %, na een stijging van 8,6 % in het voorgaande kwartaal. Hoewel zij een bescheiden gewicht hebben in het consumptiepakket, steeg hun bijdrage aan de totale inflatie in het vierde kwartaal tot 0,6 procentpunt.

Na een stijging met 9,8 % in het derde kwartaal van 2022 zijn de consumentenprijzen voor **bewerkte levensmiddelen** in het vierde kwartaal van 2022 versneld tot 12,7 %, wat 2,3 procentpunt bijdraagt aan de totale inflatie.

In de **dienstensector** is de inflatie verder opgelopen van 4,2 % in het derde kwartaal van 2022 tot 4,5 % in het daaropvolgende kwartaal, waardoor de totale inflatie in het vierde kwartaal van 2022 met 1,8 procentpunt is toegenomen.

De vierde productgroep, **niet-energetische industriële producten**, zag een verdere versnelling van het tempo van de prijsstijgingen, van 4,5 % in het derde kwartaal van 2022 tot 6 % in het vierde kwartaal van 2022. Daardoor is de bijdrage van deze productgroep aan de totale inflatie gestegen van 1,2 procentpunt in het derde kwartaal van 2022 tot 1,6 procentpunt in het vierde kwartaal van 2022.

De categorie **energieproducten** ten slotte, die sterk werd beïnvloed door de ineensstorting van de olieprijsen op de wereldmarkten in 2020 als gevolg van de economische en gezondheidscrisis, liet in 2021 en 2022 een sterke stijging van haar inflatie zien, van 0,4 % in het eerste kwartaal van 2021 tot 65,9 % in het eerste kwartaal van 2022. De inflatie is sindsdien afgenomen tot 46,1 % in het laatste kwartaal van 2022. De bijdrage van deze productgroep aan de totale inflatie is dus

gestegen van 0,1 procentpunt in het eerste kwartaal van 2021 tot 5 procentpunt in het laatste kwartaal van 2022, waarmee het de productgroep is met de grootste bijdrage aan de totale inflatie..

3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer

	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU27	15,7%	15,7%	16,3%	16,1%	15,8%	15,9%	16,0%	14,6%
Rusland	3,3%	2,6%	2,4%	2,7%	2,9%	2,8%	2,5%	2,8%
VS	10,6%	11,3%	11,5%	11,1%	10,8%	11,0%	10,4%	9,9%
China	13,1%	17,1%	16,6%	16,2%	16,1%	16,7%	18,8%	19,1%
Japan	6,4%	4,7%	5,1%	5,0%	4,8%	4,7%	4,7%	4,3%
India	1,8%	2,0%	2,1%	2,1%	2,1%	2,2%	2,0%	2,2%

Bron: Eurostat.

Het aandeel van de **Europese Unie** (EU27) in de werelduitvoer is **tussen 2010 en 2020** licht gestegen, om in 2021 fors te dalen. Het aandeel van **India** volgt tijdens de analyseperiode een stijgende lijn, hoewel het de laatste jaren schommelt tussen 2 % en 2,2 %. **Japan** volgde het tegenovergestelde pad, waarbij een relatief aandeel van zijn uitvoer in de werelduitvoer daalde van 6,4 % in 2010 tot 4,3 % in 2021. Hetzelfde geldt voor de **Verenigde Staten** met een aandeel dat daalde van 10,6 % in 2010 naar 9,9 % in 2021. Ook het aandeel van **Rusland** is tussen 2010 en 2020 gedaald, maar het is weer gestegen in 2021. Het aandeel van de **Chinese** uitvoer in de werelduitvoer is tussen 2010 en 2021 fors gestegen. Die toename van het aandeel van de Chinese uitvoer was vooral sterk in 2020, waarbij China een belangrijke rol speelde in de aanvoer van bepaalde goederen tijdens de COVID-19-pandemie. China lijkt ook in 2021 een belangrijke rol te blijven spelen in de wereldwijde aanvoer van goederen.

Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wereld (alle entiteiten)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Europese Unie (27 landen)	61,9%	63,0%	64,3%	63,5%	63,0%	62,7%
Overige Europese landen	12,3%	12,0%	11,2%	10,9%	10,9%	10,9%
Verenigd Koninkrijk	7,6%	7,2%	6,6%	6,1%	6,0%	6,2%
Russische Federatie	0,9%	1,0%	0,9%	1,0%	1,1%	1,0%
Turkije	1,2%	1,3%	1,2%	1,1%	1,4%	1,3%
Oekraïne	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Afrika	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%	2,9%	3,4%
Amerika	8,9%	8,1%	8,5%	10,3%	11,3%	9,6%
Verenigde Staten	6,7%	5,7%	5,8%	7,5%	8,7%	6,9%
Azie	12,8%	12,5%	11,1%	10,7%	10,6%	11,9%
China	2,2%	2,4%	1,9%	2,0%	2,5%	1,8%
India	3,2%	2,9%	2,7%	2,2%	1,6%	1,8%
Japan	1,1%	1,0%	0,9%	1,1%	1,0%	2,1%
Australië en Oceanië	0,6%	0,6%	0,9%	0,6%	0,6%	0,7%
Overige	0,8%	1,1%	1,4%	1,2%	0,7%	0,7%

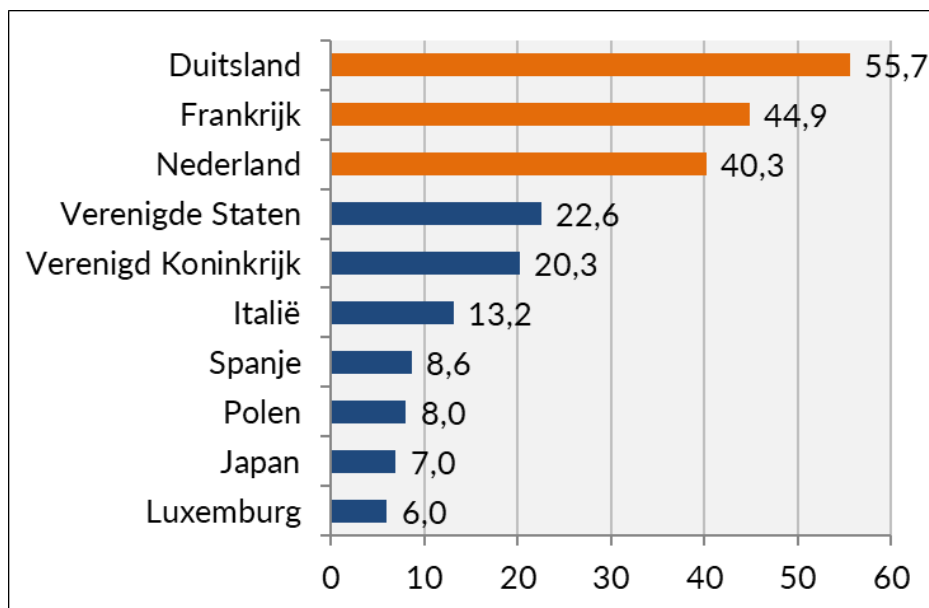
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

De **Europese Unie** (met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk) vormt de **voornaamste bestemming van de Belgische uitvoer van goederen**, met een aandeel van 62,7 % in 2021. Dat is

0,3 procentpunt minder dan in 2020. Het aandeel van de **overige Europese landen** is in 2021 stabiel gebleven. Het aandeel van het **Verenigd Koninkrijk** in de Belgische uitvoer van goederen is sinds 2016 elk jaar gedaald, waardoor de stijging met 0,2 procentpunt in 2021 ten opzichte van 2020 opvalt. Hetzelfde is van toepassing voor **Azië**, wat mogelijks toe te schrijven is aan de sterke stijging van de uitvoer naar **Japan**, waarvan het aandeel in de Belgische uitvoer steeg van 1,0 % tot 2,1 %, dus meer dan verdubbelde. Anderzijds is het aandeel van **Amerika** in Belgische uitvoer gedaald in 2021. Dat is voornamelijk dankzij de **Verenigde Staten** (-1,8 procentpunt in 2021). Ten slotte wordt bij de handelsstromen met **Afrika** een stijging waargenomen (+0,5 procentpunt in 2021), terwijl die in voorgaande jaren stabiel was. Ten slotte wordt een zekere stabiliteit van de export waargenomen in de handelsbetrekkingen met Australië en Oceanië.

Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenexport in 2021

In miljard euro.

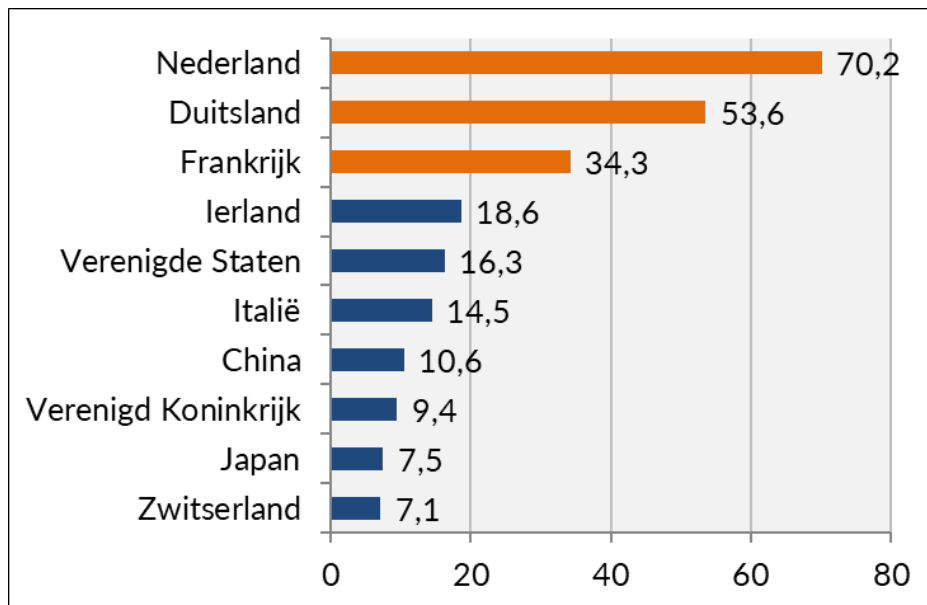
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2021 is **Duitsland** de grootste handelspartner van België wat de uitvoer betreft, met 55,7 miljard euro, gevolgd door **Frankrijk** met 44,9 miljard euro en **Nederland** met 40,3 miljard euro. Samen waren die drie landen goed voor 43,1 % van de Belgische uitvoer.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 5e plaats, met ongeveer 20,3 miljard euro aan Belgische uitvoer naar dat land, wat eveneens 6,2 % van de totale Belgische uitvoer vertegenwoordigt.

Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2021

In miljard euro.

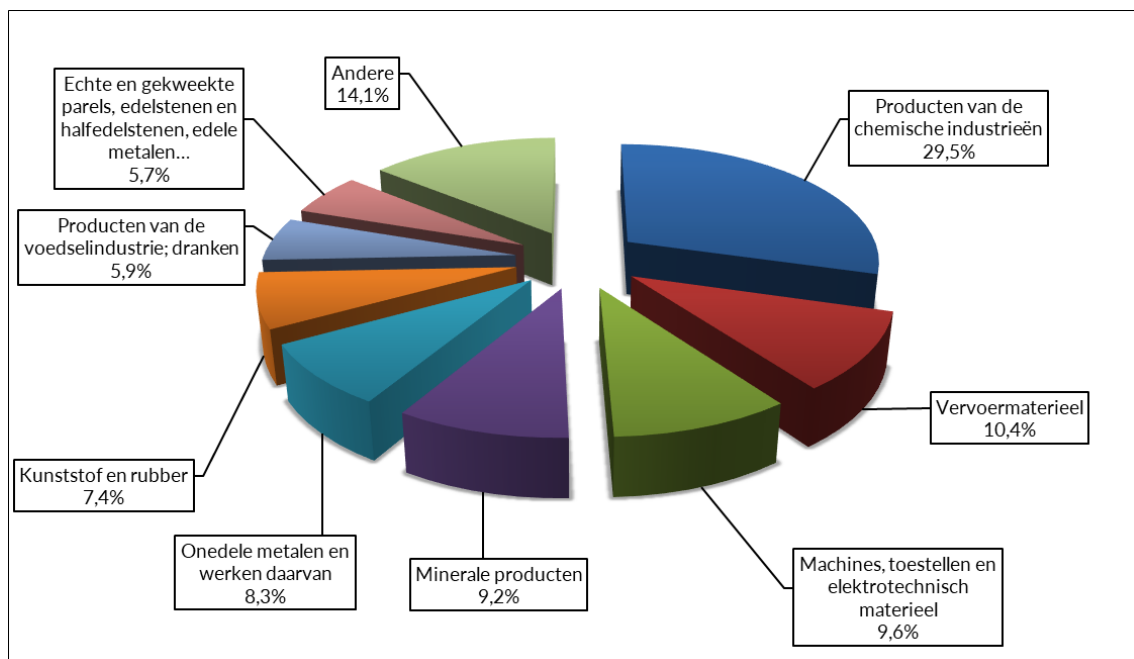

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2021 zijn de drie voornaamste handelspartners van België dezelfde, zowel voor de import van goederen als die voor de uitvoer, hoewel hun volgorde verschilt. De grootste leverancier van de Belgische markt is **Nederland**, met 70,2 miljard euro, gevolgd door **Duitsland** met 53,6 miljard euro en **Frankrijk** met 34,3 miljard euro. Samen waren die landen goed voor 47,5 % van de Belgische goederenimport in 2021.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 9e plaats van België voor de Belgische import uit dat land in 2021. Het Verenigd Koninkrijk leverde in 2021 goederen aan België voor een bedrag van 9,4 miljard euro, wat 2,8 % van de Belgische goederenimport representeert.

Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenexport in 2021

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

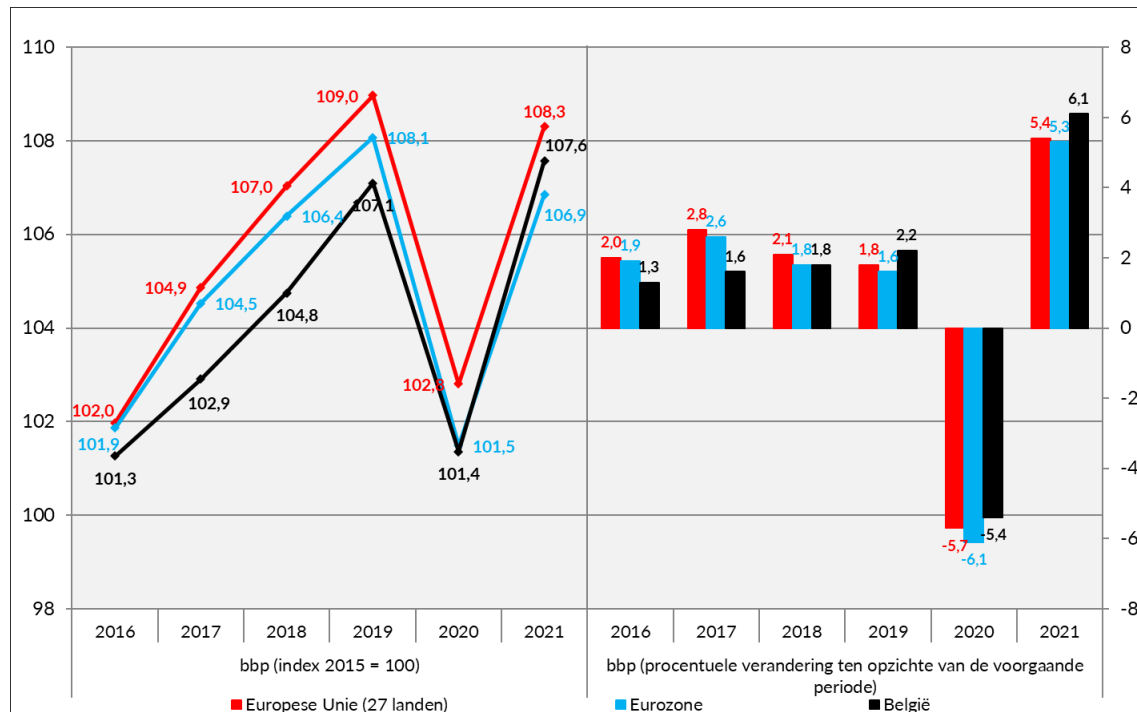
In 2021 domineerden voornamelijk vier sectoren de Belgische export. Het gaat om:

- **chemische producten** (29,5 %; 96,2 miljard euro),
- **voertuigen en vervoermaterieel** (10,4 %; 34,1 miljard euro),
- **machines en elektrotechnische toestellen** (9,6 %; 31,3 miljard euro),
- **minerale producten** (9,2 %; 30,4 miljard euro).

Samen waren die vier sectoren goed voor meer dan de helft van de totale Belgische uitvoer (58,7 %).

4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)

Grafiek 15. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone

Bron: Eurostat.

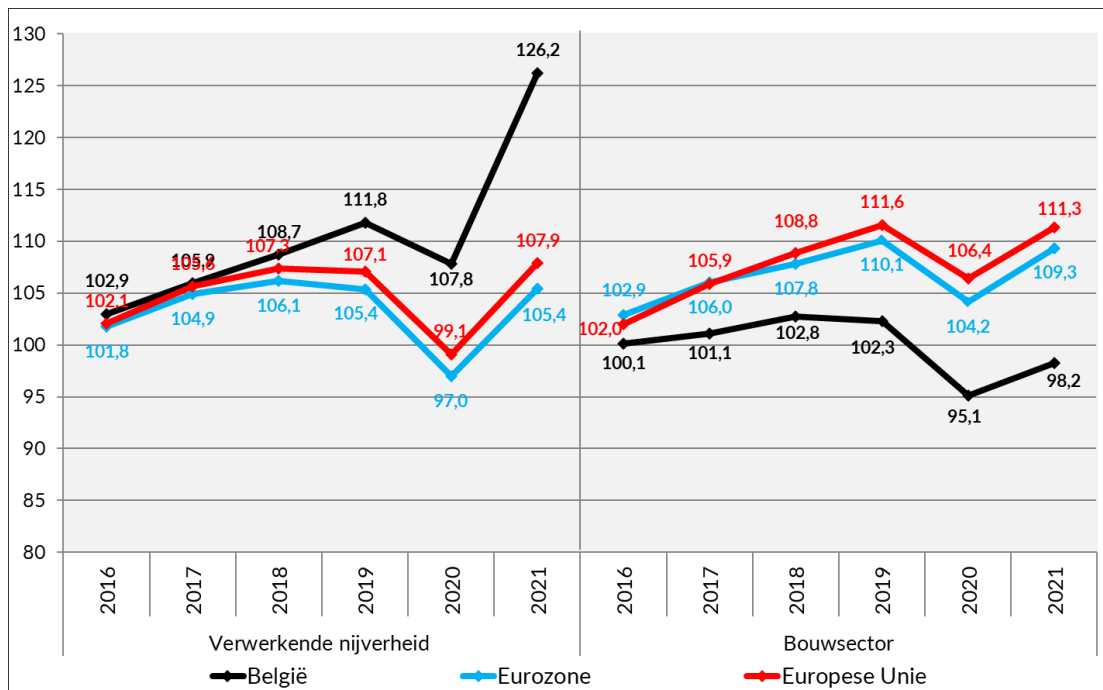
Hoewel de **COVID-19-pandemie** een grote impact had op het bbp en leidde tot een economische recessie in 2020 van 5,7 % voor de Europese Unie⁹, 6,1 % voor de eurozone en 5,4 % voor België, **herstelde de economie** zich al in 2021. Daarbij bereikte de groei van het bbp 5,4 % voor de EU, 5,3 % voor de eurozone en 6,1 % voor België. Terwijl de daling in economische activiteit minder uitgesproken was in België dan in de andere twee gebieden, was het herstel sterker.

Als resultaat daarvan is het bbp van België terug geklommen naar het niveau van voor de pandemie, terwijl het bbp van de EU en de eurozone hun vorige niveau benadert maar nog niet heeft bereikt.

Tot slot, in 2021, was het bbp 502,3 miljard euro voor **België** (in vergelijking met 459,8 miljard euro in 2020), 12.313,1 miljard euro voor de **eurozone** (tegenover 11.456,4 miljard euro in 2020) en 14.522,3 miljard euro voor de **EU** (tegenover 13.460,8 miljard euro in 2020).

⁹ Waar de Europese Unie wordt vermeld, refereert dat naar de EU27, exclusief het Verenigd Koninkrijk (VK) ten gevolge van de Brexit. Bijgevolg is het VK uitgesloten voor de gehele geobserveerde periode.

Grafiek 16. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw
Index 2015 = 100.

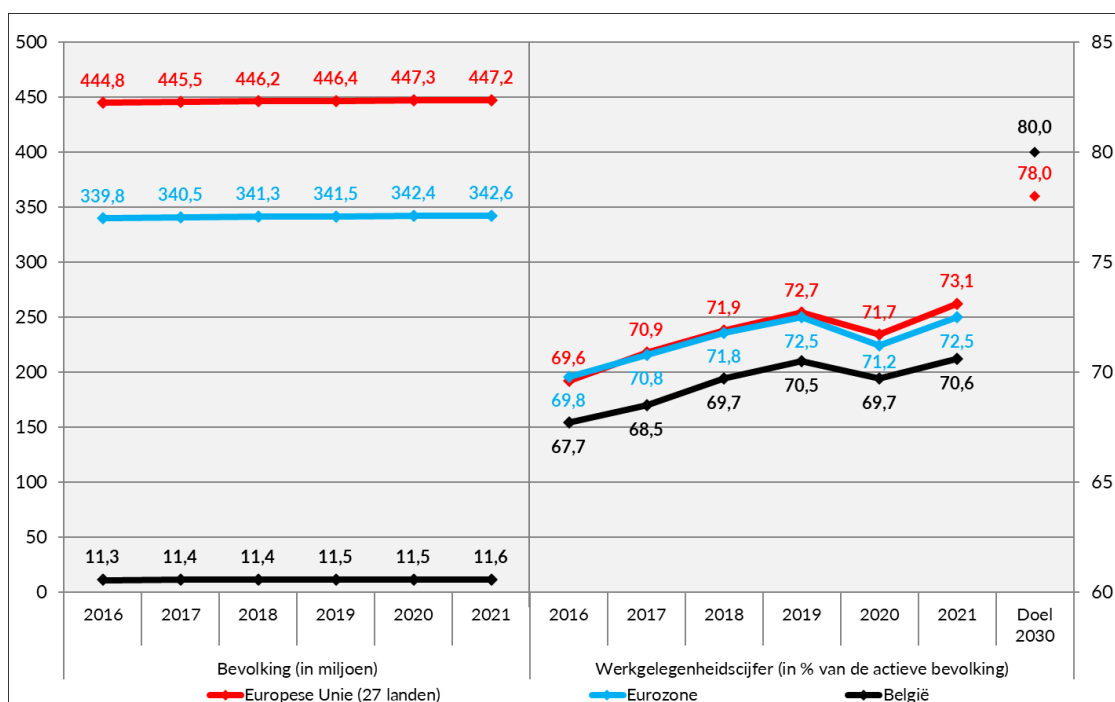

Bron: Eurostat.

De opwaartse trend van de productie in de verwerkende industrie is in België in 2020 onderbroken, een jaar later dan voor de eurozone en de Europese Unie. In 2021 is de productie in de drie onderzochte zones gestegen, maar in België was de productiestijging het grootst.

Bij alle drie de onderzochte zones is de **bouwproductie** in 2020 sterk gekrompen, hoewel de daling in België uitgesprokener was. Terwijl de in 2021 waargenomen productieniveaus in de eurozone en de Europese Unie in overeenstemming zijn met de niveaus van vóór de crisis, is het herstel in de sector in België in 2021 veel minder uitgesproken.

Grafiek 17. Bevolking en tewerkstelling

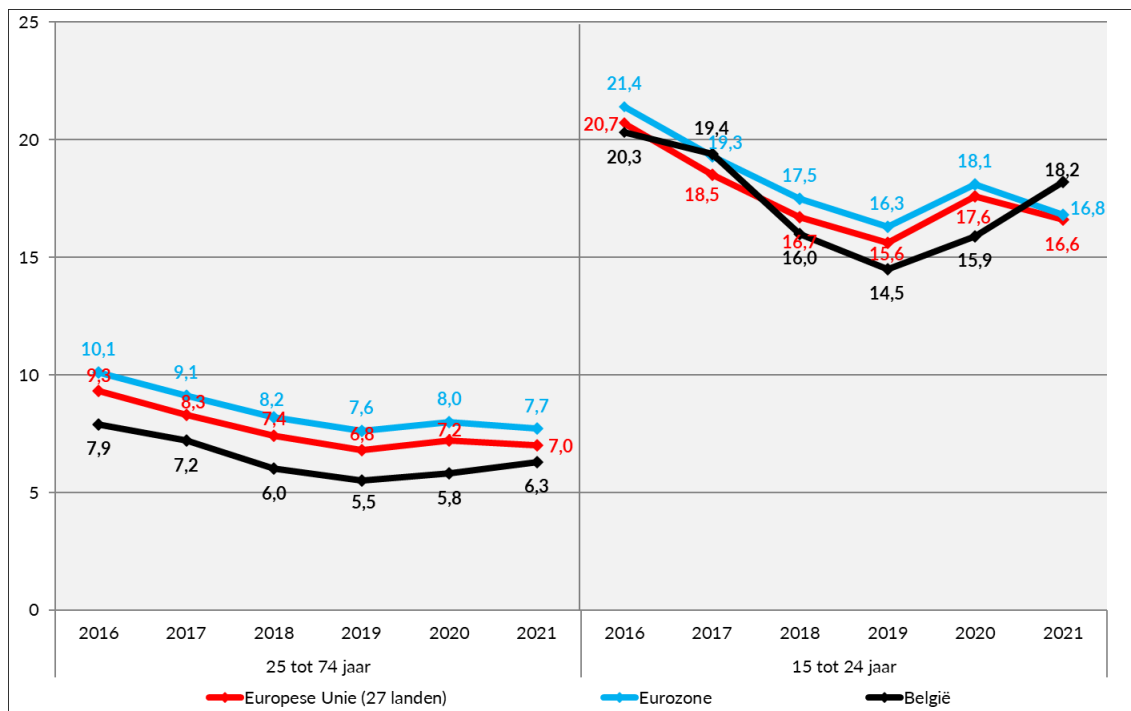

Bron: Eurostat.

Met 11,6 miljoen inwoners op 1 januari 2021 vertegenwoordigt de **Belgische bevolking** 3,4 % van de bevolking van de eurozone (342,6 miljoen inwoners) en 2,6 % van die van de Europese Unie (447,2 miljoen inwoners).

Met een **werkgelegenheidsgraad** van 70,6 % in 2021 blijft België onder het gemiddelde van de eurozone (72,5 %) en de Europese Unie (73,1 %). Het heeft dus niet het doel bereikt dat het zichzelf voor 2020 had gesteld in het kader van de Europa 2020-strategie. Voor de EU is dat tegen 2030 een doel van 78 % en voor België 80 %.

Grafiek 18. Werkloosheidsgraad

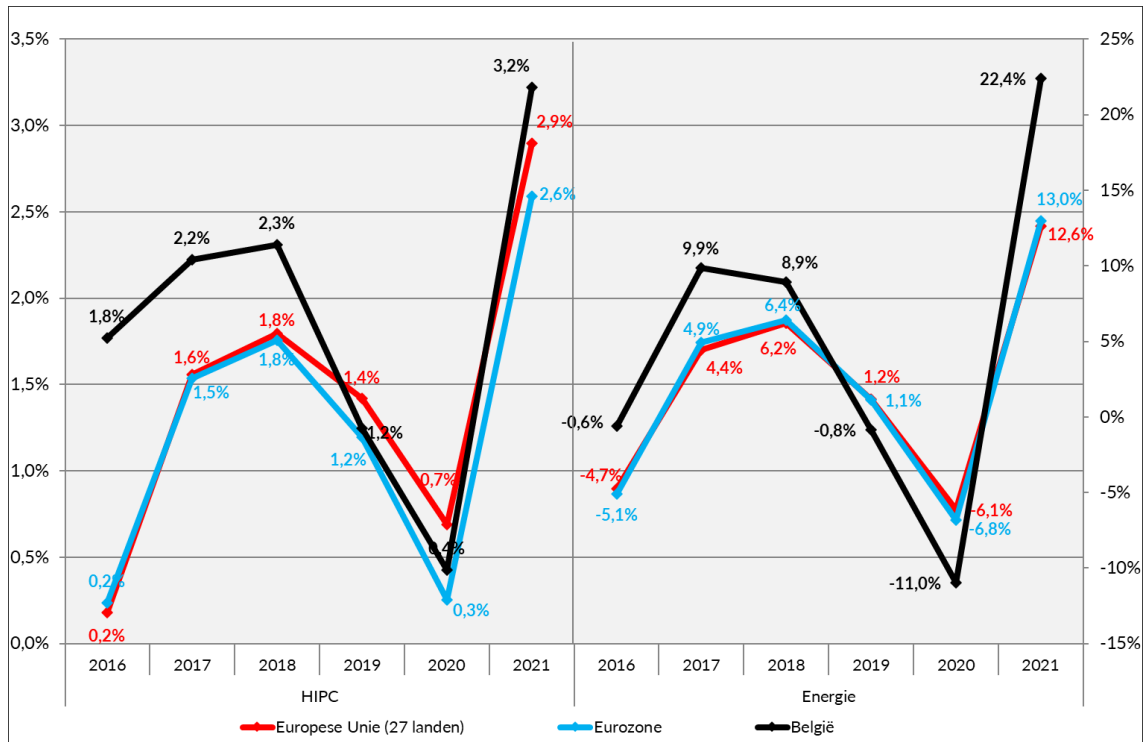

Bron: Eurostat.

In 2021 is de **werkloosheidsgraad voor de 25-74-jarigen** in België voor het tweede jaar op rij gestegen, tot 6,3 %, terwijl hij daalde voor de eurozone (7,7 %) en de Europese Unie (7,0 %). In vergelijking met 2020 is de werkloosheidsgraad dus gestegen met 0,5 procentpunt in België, en gedaald met 0,3 procentpunt in de eurozone en met 0,2 procentpunt in de EU.

De **jeugdwerkloosheid (15-24 jaar)** liet ook een trendbreuk optekenen in 2020 voor de drie geobserveerde gebieden, met echter een ander patroon voor België. Terwijl de jeugdwerkloosheid in 2021 in België steeg (+2,3 procentpunt in vergelijking met 2020), daalde het in de Europese Unie (-1 procentpunt) en in de eurozone (-1,3 procentpunt). Daardoor ligt de jeugdwerkloosheid voor het eerst sinds jaren in België (18,2 %) hoger dan in de Europese Unie (16,6 %) en de eurozone (16,8 %).

Grafiek 19. Inflatie

Bron: Eurostat.

In 2020 vertraagde de **inflatie** voor het tweede jaar op rij in België, de eurozone en de Europese Unie, voornamelijk door lagere energieprijzen. In 2021 is het geharmoniseerde indexcijfer van de consumtieprijzen (HICP) door een herstel van de economische bedrijvigheid en hogere **energieprijzen** fors gestegen. De grootste stijging van de energieprijzen in 2021 deed zich voor in België, met een stijging van 22,4 %.

Grafiek 21 laat zien dat België de afgelopen vijf jaar een grotere volatiliteit van de inflatie heeft ervaren voor zowel de HICP als de energieprijzen.

Hoewel de gegevens niet worden weergegeven in de grafiek, die alleen jaargegevens bevat, is het vermeldenswaard dat de inflatie begin 2022 bijzonder hoog is, vooral in termen van energieprijzen, wat een grote uitdaging is voor.

5. Macro-economische vooruitzichten

Volgens de laatste groeiprognozes van het IMF van januari 2023 zou de groei van het **mondiale bbp** vertragen van 3,4 % in 2022 tot 2,9 % in 2023, alvorens in 2024 op te klimmen tot 3,1 %. Terwijl de **Amerikaanse economische groei** in 2023 naar verwachting ook zou vertragen, van 2 % in 2022 tot 1,4 % in 2023, en nog verder in 2024 tot 1 %. De bbp-groei in de **eurozone** zou hetzelfde patroon volgen als die van de wereldeconomie, met een vertraging in 2023 en een versnelling in 2024. Het zou dus dalen van 3,5 % in 2022 tot 0,7 % in 2023 en 1,6 % in 2024. Anderzijds zou de bbp-groei in 2023 vertragen in **Frankrijk, Italië, Spanje, Nederland** en **Duitsland**, waar Duitsland zelfs op de rand van een economische recessie zou staan met een geraamde bbp-groei van 0,1 %. In 2024 zou het groeitempo voor alle vijf landen echter versnellen.

De economische groei in **China** zou versnellen van 3 % in 2022 tot 5,2 % in 2023, alvorens weer te vertragen (+4,5 % in 2024).

Aan deze prognoses kleven nog verschillende risico's. Van de negatieve elementen die op de groeivooruitzichten kunnen wegen, merkt het IMF het volgende op :

- het voortduren van de **oorlog in Oekraïne**, die nog heviger zou kunnen worden,
- de verslechterende **gezondheidssituatie in China**,
- de **verkrapping van de wereldwijde financiële voorwaarden**, die een verdere toename van de schuldoverhang kan inhouden,
- mogelijke **prijsaanpassingen op de financiële markten** in reactie op ongunstige inflatieaankondigingen,
- de vertraging van de economische vooruitgang als de **geopolitieke fragmentatie** toeneemt.

Volgens het IMF zijn echter verschillende positieve signalen aannemelijk, waaronder de mogelijkheid van een opleving van de vraag die was onderdrukt of een sneller dan verwachte daling van de inflatie.

Tabel 3. Bbp-groeivooruitzichten in de internationale omgeving

In %.

Bbp-groei (in %)			Bbp-groeivooruitzichten, januari (IMF)		Verskil met oktober (IMF)	
	2021	2022 (r)	2023 (v)	2024 (v)	2023 (v)	2024 (v)
Internationale omgeving						
Wereld	6,2	3,4	2,9	3,1	0,2	-0,1
Verenigde Staten	5,9	1,2	1,4	1,0	0,4	-0,2
China	8,4	3,0	5,2	4,5	0,8	0,0
Eurozone	5,3	3,5	0,7	1,6	0,2	-0,2
België*	6,2	2,4	0,4	1,4	n.b.	n.b.
Duitsland	2,6	1,9	0,1	1,4	0,4	-0,1
Frankrijk	6,8	2,6	0,7	1,6	0,0	0,0
Nederland	4,9	4,2	0,6	1,2	-0,2	-0,5
Verenigd Koninkrijk	7,6	4,1	-0,6	0,9	-0,9	0,3
Japan	2,1	1,4	1,8	0,9	0,2	-0,4

(r) = ramingen (v) = vooruitzichten.

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), Januari 2023).

Tabel 4. Economische groeivoorzichten in België

In %, tenzij anders vermeld.

België	2021	2022	2023 (r)	2024 (r)
bbp	6,1	3,1	1,0	n.b.
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	5,5	4,0	1,6	n.b.
Finale consumptiebestedingen van de overheid	4,8	1,2	1,1	n.b.
Bruto vaste kapitaalvorming	4,9	-1,0	0,8	n.b.
Uitvoer (goederen en diensten)	11,3	4,9	2,3	n.b.
Invoer (goederen en diensten)	10,7	4,6	2,5	n.b.
Netto uitvoer (bijdrage in procentpunt)	0,7	0,3	-0,3	n.b.
Totale inflatie (CPI)	2,4	9,6	4,5	2,9

Bron: Federaal Planbureau ([Economische begroting](#), 16 Februari 2023 en [inflatievoorzichten](#), 16 Februari 2023).

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be